



Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg
Christiansborg

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg har den 1. april 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 46 til L 188, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Trine Pertou Mach (EL).

Spørgsmål nr. 46:

”Vil amerikansk militær lovligt inden for rammerne af forsvarssamarbejdsaftalen kunne skyde – herunder skyde for at dræbe – mod en person, der uautoriseret forsøger at trænge ind på en base, hvor USA har stationeret personel eller opbevarer materiel?”

Svar:

De danske myndigheder vil i medfør af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6 have det primære sikkerhedsmæssige ansvar både på og uden for de anlæg, der er omfattet af aftalen.

Det primære sikkerhedsmæssige ansvar indebærer, at det som udgangspunkt vil være Danmark, der har ansvaret for at træffe de foranstaltninger, som vil være nødvendige for at sikre og beskytte de amerikanske styrker, deres materiel og oplysninger m.v., jf. forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 1, 1. pkt. De danske og amerikanske militære myndigheder vil skulle arbejde tæt sammen om at sørge for denne sikkerhed og beskyttelse, jf. forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 1, 2. pkt.

Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 2, 1. pkt., bemyndiger Danmark – i overensstemmelse med artikel VII, stk. 10, i Overenskomst mellem deltagerne i Den nordatlantiske Traktat vedrørende status for deres styrker af 19. juni 1951, jf. bekendtgørelse nr. 44 af 11. august 1955 i Lovtidende C (NATO SOFA) – de amerikanske styrker til at udøve alle rettigheder og beføjelser, der er nødvendige for de amerikanske styrkers brug, drift og forsvar af samt kontrol over de aftalte anlæg og områder, herunder iværksætte forholdsmæssige foranstaltninger til at oprette eller genoprette orden og beskytte amerikanske styrker m.v.

Forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 2, supplerer artikel VII, stk. 10, i NATO SOFA, som fastsætter, at en styrkes opstillede enheder eller formationer skal have adgang til at udøve politimyndighed i områder,

Dato: 22. maj 2025

Enhed: Lovgivning
Sagsnr.: 2025/003789
Dok.nr.: 1035326
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

som de har rådighed over efter aftale med modtagerlandet. Styrkens militærpoliti kan træffe alle behørigte foranstaltninger til at sikre opretholdelsen af orden og sikkerhed sådanne steder. Det fremgår endvidere af artikel VII, stk. 10, i NATO SOFA, at uden for disse områder skal sådant militærpoliti kun udøve sin virksomhed i henhold til aftale med modtagerlandets myndigheder, i samarbejde med disse myndigheder og kun i det omfang, sådan virksomhed er nødvendig for opretholdelsen af disciplin blandt styrkens medlemmer.

De amerikanske styrker vil således i medfør af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 2, kunne udøve beføjelser over for civile personer på dansk territorium, hvis det er nødvendigt for de amerikanske styrkers brug, drift og forsvar af samt kontrol over de aftalte anlæg og områder. Disse beføjelser vil i medfør af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 2, 2. pkt., skulle udøves i overensstemmelse med sikkerhedsplaner, som skal koordineres med danske myndigheder, hvorved de danske myndigheder vil have en kontrol over, hvordan beføjelserne udøves.

Det er således i forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 2, 2. pkt., forudsat, at de amerikanske styrker skal koordinere sikkerhedsplaner, herunder etablere samarbejdsprocedurer vedrørende sikkerhedsforanstaltninger, med de relevante myndigheder i Danmark. Der vil i henhold til aftalen skulle ske en løbende koordinering mellem de danske og amerikanske myndigheder om de amerikanske styrkers sikkerhedsforanstaltninger i medfør af bestemmelsen. Som led heri forudsættes, at der foretages koordinering med alle relevante danske myndigheder med henblik på at sikre den nødvendige inddragelse, og at der i den forbindelse tilrettelægges nærmere procedurer herfor. Danske myndigheder vil således have kontrol med, hvordan sikkerhedsplanerne udmøntes i praksis, ligesom de amerikanske styrker i almindelighed vil skulle samarbejde med danske myndigheder om konkrete sikkerhedsforanstaltninger.

Amerikanske styrker vil undtagelsesvist kunne foretage konkrete sikkerhedsforanstaltninger, der måtte ligge udover, hvad der følger af de koordinerede sikkerhedsplaner. I så fald vil dette skulle ske inden for rammerne af dansk ret, herunder reglerne om nødret og nødværge i medfør af straffelovens §§ 13 og 14.

Det fremgår i øvrigt af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 1, stk. 2, at alle USA's aktiviteter i henhold til aftalen skal udføres med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning samt folkeretlige forpligtelser.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen